

Türkmenistanyň
Maliýe we ykdysadyýet
ministriniň 2019-njy ýylyň
“ 27 ” 05 çykan 224-Ö
belgili buýrugy bilen tassyklanyldy

Apellýasiýa topary hakynda
DÜZGÜNNAMA

Giriş

Şu Apellýasiýa topary hakynda Düzgünnama (mundan beýläk-Düzgünnama) “Oýlap tapyşlaryň hukuk goragy hakynda”, “Senagat nusgalarynyň hukuk goragy hakynda”, “Haryt nyşanlary, hyzmat ediş nyşanlary we harytlaryň gelip çykan ýeriniň ady hakynda”, “Seleksiýanyň gazananlaryny hukuk taýdan goramak hakynda” Türkmenistanyň Kanunlaryna laýyklykda işlenilip taýýarlanyldy we Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda awtorlaryň, haýyşnamaçylaryň, gorag resminamalaryň eýeleriniň hukuklaryny goramak bilen baglanyşykly jedelleriň kazyýete çenli garalmagyny goşup, bozulan ýa-da jedelleşilýän hukuklar (mundan beýläk - apellýasiýalar) hakynda şahslaryň arzalaryna we garşylyklaryna garamak boýunça Apellýasiýa toparyny döretmegiň we onuň işiniň tertibini kesgitleýär.

I bap. Apellýasiýa toparynyň esasy wezipeleri, hukuklary we borçlary

1. Apellýasiýa toparynyň esasy wezipeleri şu aşakdakylardan ybaratdyr:

1) “Oýlap tapyşlaryň hukuk goragy hakynda”, “Senagat nusgalarynyň hukuk goragy hakynda”, “Haryt nyşanlary, hyzmat ediş nyşanlary we harytlaryň gelip çykan ýeriniň ady hakynda”, “Seleksiýanyň gazananlaryny hukuk taýdan goramak hakynda” Türkmenistanyň Kanunlaryna we intellektual eýeçilik babatda Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalaryna, intellektual eýeçilik babatda Türkmenistanyň halkara şertnamalaryna, şu Düzgünnama we Türkmenistanyň Maliýe we ykdysadyýet ministriliginiň Intellektual eýeçilik boýunça döwlet gullugynyň (mundan beýläk – Türkmenpatent) Apellýasiýa topary (mundan beýläk - Topar) tarapyndan apellýasiýalara garamagyň Tertibine laýyklykda berilýän apellýasiýalary kazyýete çenli düzgünleşdirmek;

2) Senagat eýeçiliginiň obýektlerine we seleksiýanyň gazananlaryna degişli awtorlaryň, haýyşnamaçylaryň we gorag resminamalarynyň eýeleriniň kanunçylyk bilen goralýan hukuklaryny üpjün etmek;

3) Apellýasiýalara toparda garamagyň amaly seljermesiniň we halkara tejribesiniň esasynda apellýasiýalara garamagyň kadalaryny kämilleşdirmek;

4) Intellektual eýeçilik babatda jedelleri düzgünleşdirmegiň meseleleri boýunça halkara hyzmatdaşlygyna gatnaşmak.

2. Topar öz üstüne ýüklenen wezipelere laýyklykda:

- 1) Topara gelyän apellýasiýalary bellige alýar;
  - 2) garamak üçin apellýasiýalara degişli resminamalary jemleýär;
  - 3) taýýarlyk işlerini geçirýär;
  - 4) apellýasiýalara garaýar;
  - 5) apellýasiýalar boýunça çözümler çykarýar.
3. Toparyň şu aşakdakylara hukugy bardyr:
- 1) öz üstüne ýüklenen wezipeleri ýerine ýetirmek üçin gerek bolan maglumaty taraplardan soramaga we almaga;
  - 2) degişli ugurdaky hünärmenleri apellýasiýalara garamak üçin çekmäge;
  - 3) aýry-aýry meseleleri işläp düzmek we olara garamak boýunça öz çözümi bilen iş toparlaryny döretmäge we oňa ministrlikleriň we pudaklaýyn dolandyryş edaralarynyň hünärmenlerini bilermen hökmünde çagyrmaga;
  - 4) kollegiýanyň mejlislerinde gatnaşmaga we taraplaryň wekillerini diňlemäge hem-de olara sowallar bermäge;
  - 5) apellýasiýalar boýunça çözümleri çykarmaga.
4. Topar şu aşakdakylara borçludur:
- 1) apellýasiýalara toparlaýyn garamaga;
  - 2) berilýän maglumatlaryň doly we hemmetaraplaýyn öwrenilmegini üpjün etmäge;
  - 3) apellýasiýada getirilýän delillere dogry baha bermegini üpjün etmäge;
  - 4) awtorlaryň, haýyşnamaçylaryň, gorag resminamalarynyň eýeleriniň hukuklarynyň goragyny üpjün etmäge;
  - 5) zerur halatlarda apellýasiýalara garamagyň ýaşyrynlygyny üpjün etmäge;
  - 6) taraplara Toparyň çykan çözümi bilen ylalaşmadyk ýagdaýynda Türkmenistanyň kazyýet edaralaryna ýüz tutmaga hukugynyň bardygyny düşündirmäge.

II bab. Toparyň we onuň kollegiýasynyň işini guramak

5. Topara ýolbaşçylyk etmegi Türkmenpatentiň başlygy amala aşyrýar, ol Toparyň başlygydyr.

Toparyň başlygynyň ýok halatynda başlygyň wezipelerini wagtlaýynça Toparyň başlygynyň orunbasary ýerine ýetirýär.

6. Toparyň düzüminiň agzalary, onuň başlygy, başlygyň orunbasary, Toparyň kätibi Türkmenistanyň Maliýe we ykdysadyýet ministriň buýrugy bilen tassyklanylýar.

Toparyň düzümi intellektual eýeçiliginiň hukuklaryny goramak ugrunda ýeterlikli tejribesi bar bolan Türkmenpatentiň işgärleriniň arasyndan düzülýär.

Zerur bolan halatynda Toparyň düzümine Türkmenistanyň Maliýe we ykdysadyýet ministriň buýrugy bilen üýtgetmeler we goşmaçalar girizilip bilner (Toparyň agzasynyň işden boşadylmagy, saýlawly wezipä saýlanmagy, işgäriň başga işe geçmegi we ş.m.).

7. Apellýasiýa Toparyna şahslar tarapyndan berlen arzalaryna we garşylyklaryna garamak işleri apellýasiýa Toparynyň agzalaryndan düzülen kollegiýa amala aşyrýar.

8. Toparyň başlygy:

1) Toparyň ähli işine ýolbaşçylyk edýär, Topar tarapyndan öz üstüne ýüklenen wezipeleriň we işleriň ýerine ýetirilmegi üçin jogapkärçilik çekýär;

2) apellýasiýalaryň düýp mazmuny boýunça Toparyň çözümlerini tassyklaýar;

3) çözgüdi gaýtadan gözden geçirmek hakynda gelip gowşan towakganama garaýar we zerur mahalynda apellýasiýanyň resminamalaryny kollegiýanyň täze düzümi tarapyndan garalmagy üçin iberýär;

4) Toparyň agzalarynyň arasynda borçlary paýlaýar;

5) Toparyň kollegiýalarynyň mejlislerini çagyýar we olarda başlyklyk edýär;

6) dahylly we dahylsyz ýuridik şahslarda, şeýle hem halkara guramalarynda Toparyň adyndan hereket edýär.

9. Toparyň başlygynyň orunbasary:

1) Toparyň işini guraýar;

2) kollegiýalaryň mejlislerini guraýar we apellýasiýalara garamagyň barşyna gatnaşýar;

3) Toparyň başlygy bilen ylalaşyp, Toparyň agzalarynyň hataryndan kollegiýanyň agzalaryny we olaryň hataryndan başlygy belleýär, apellýasiýalara garamagyň netijeleri we barşy hakynda Toparyň başlygyna habar berýär, kollegiýanyň çözgüdini Toparyň başlygyna tassyklamak üçin berýär;

4) kazyýetde Toparyň çykaran çözgüdine nägilelik şikaýata seredilende, Türkmenpatentiň wekili hökmünde gatnaşýar.

5) zerur bolan halatynda Toparyň başlygy bilen ylalaşyp, kollegiýanyň agzalaryndan birini wekil hökmünde belleýär.

10. Toparyň kätibi kollegiýanyň agzasy bolup durmaýar we Toparyň kollegiýalarynyň mejlisleriniň iş tertibine teklipleri taýýarlaýar, apellýasiýalary geçirmek üçin zerur resminamalary we maglumatlary taýýarlaýar, kollegiýalaryň mejlisleriniň teswirnamasyny ýöredýär we kollegiýanyň her bir anyk işe garamaklygy üçin çözgütlerini taýýarlaýar.

11. Toparyň agzalaryndan anyk apellýasiýa garamaga ygtyýarly, düzüminde hünärmenleriň azyndan bäşisi bolan Kollegiýa döredilýär.

Kollegiýa:

1) her bir anyk işe garamak üçin täk düzümde döredilýär;

2) Kollegiýanyň agzalary Toparyň agzalarynyň hataryndan belleniýär;

3) apellýasiýanyň maglumatlaryny seljerýär we zerur bolan halatynda hödürnama boýunça goşmaça maglumatlary we resminamalary, resmi sowallary iberýär, goşmaça maglumatlary alýar we garaýar;

4) mejlisi geçirýär we apellýasiýa boýunça çözgüdi kabul edýär, ony ýazmaça görnüşde beýan edýär we gol çekýär.

12. Kollegiýanyň başlygy:

1) apellýasiýanyň maglumatlaryny öwrenýär we onuň iş dolandyryjylygy üçin jogap berýär;

2) mejlisiň geçirilýän senesini apellýasiýa garaýan gatnaşyjylar bilen ylalaşýar we bu hakda bellenen tertipde gyzyklanýan şahslara habar berýär;

3) bellenen möhlet tamamlanmanka apellýasiýa garamagyň islendik tapgyrynda şahslara apellýasiýanyň resminamalary bilen tanyşmak mümkinçiligini berýär;

4) zerur mahalynda ylmyň we tehnikanyň degişli pudagynda iş tejribesi bolan hünärmenleri maslahat berijiler hökmünde çekýär.

13. Kollegiýanyň agzalary:

1) apellýasiýalar we olara goşulan ähli resminamalar we maglumatlar bilen tanyşýarlar;

2) işiň seljerilmegine gatnaşygy bolan adamlardan düşündirişleri alýarlar;

3) çözümleriň çykarylmagyna çenli apellýasiýalara garamagyň ýaşyrynlygyny üpjün edýärler;

4) mejlisde özüniň, şol sanda aýratyn pikirini aýdýarlar;

5) esasly sebäpler bolan mahalynda mejlisiň başlanmagyna çenli azyndan bir hepde galanda anyk işe garalmagyna gatnaşmaktan ýüz döndermek hukugyna eýedir;

6) kabul edilen çözümler üçin şahsy jogapkärçilik çekýärler.

14. Kollegiýanyň çözümi açyk ses bermek arkaly sesleriň ýönekeý köplügi bilen kabul edilýär we mejlise gatnaşýan Kollegiýa agzalarynyň umumy sanynyň sesleriniň köplügi onuň tarapyna berlen bolsa, kabul edilen diýlip hasap edilýär. Sesler deň bolan ýagdaýynda kollegiýanyň başlygynyň sesi çözümi ses bolup durýar.

15. Apellýasiýa galanda Kollegiýanyň düzümine Toparyň agzasynyň gatnaşmagyna şu halatlarda ýol berilmeyär, eger:

1) Toparyň agzasy garalýan iş boýunça çözümler çykarylanda bilermen hökmünde gatnaşan bolsa;

2) Toparyň agzasy apellýasiýa beriji ýa-da onuň wekili bilen ýakyn garyndaşlyk ýa-da guda garyndaşlyk gatnaşygynda duran bolsa.

IV bap. Jemleýji düzgünler

16. Gyzyklanýan şahslaryň islendigi Toparyň başlygy tarapyndan çözümiň tassyklanandan gününden başlap, Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda bellenen möhletde kazyýet tertibinde Toparyň çözümine şikáyat edip biler.